

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologōn diaphorōn syngammata palaia kai orthodoxa

Gessner, Conrad

Tiguri, 1560

VD16 G 1810

Canones Trecentorum Decem Et Octo Sanctorum Patrum, Qvi Nicaeae
Convenervnt, Con cosulato Illustriss. Paulini & Iuliani, Anno ab Alexandro
636 die decima nona mensis Desii, ante diem decimum tertium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72021](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72021)

pfos abscindere, hæc quæ diximus, statuta sunt, ita si q uel à Barbaris, uel à Dominis suis Eunuchi facti sunt, & probabilis uita sunt, tales hoc suscipit ecclesiastica regula in clerom.

Quia multa siue p necessitatē, siue ex quacūq; causa contra regulā gesta sunt, ita ut homines ex uita gētili nuper adhuc catechizati uel insti tuti, statim ad spiritualē baptismū uenissent, & cōtinuo cū baptizati sunt, et ad Episcopatuū uel presbyteriū prouecti sunt, Rectē igitur uisum est, de cætero nihil tale debere fieri. Nā & tēpo re opus est, ut sit catechumenus, & post bap tismū multa p̄batione indiget. Euidens nāq; Apo stolicū p̄ceptum est, dicens: Non neophytū, ne forte elatus in iudiciū incidat, & laqueum diaboli. Si uerō p̄cedente tēpore aliquod pec catū admiserit, & conuictus duobus uel tribus testib. fuerit, cesset à clero qui huiusmodi est. Si quis uerō præter hæc facit, tanquā cōtraria statuti sancti Concilij gerēs, ipse de clericatus honore periclitabitur.

Omb. modis interdixit sancta synod⁹, neq; Episcopo, neq; presbytero, neq; diacono, neq; ulli clericorū omnino licere habere secū mulierē extraneam, nisi fortē mater, aut foror, aut auia, aut amita, uel matertera sit. In his namq; so lis personis, & harufa similibus, omnis, quæ ex mulieribus est suspitio declinatur. Qui autem præter hæc agit, periclitatur de clero.

Episcopum oportet ab omnibus Episcopis (si fieri potest) qui sunt in p̄uincia eius, ordina ri: si uerō hoc difficile fuerit, uel aliqua urgente necessitate, uel itineris longitudine, certē tres Episcopi debent in unum esse congregati, ita ut etiam ceterorum qui absentes sunt, consensum literis teneant, & ita faciant ordinationē. Pote stas sanē uel cōfirmatio pertinebit per singulas prouincias ad Metropolitanum Episcopum.

Seruetur & ista sententia, ut hi qui ab alijs excommunicantur, ab alijs ad communionem non recipiantur. Requiritur sanē, si fortē ali qua indignatione, aut contentione, aut quali bet commotione Episcopi sui, excommunicati sint. Ut ergo dignā hæc possint examinatione perquiri, rectē uisum est per singulos annos in singulis prouincijs bis in anno Episcoporum concilium fieri, ut simul in unum cōuenientes ex communi prouincia, huiusmodi examinent quæstiones, ut ita demum hi qui ob culpas suas Episcoporum suorum offensas merito con traxerunt, dignē etiam à cæteris excommu nicati similiter habeantur, quousque in com muni, uel ipsi episcopo suo uisum fuerit, hu manio rem circa eos ferre sententiam.

ταυταυτες εντιμωμ, ερηγη, εως ετινεις καταβα ρων η διαποτων εν εκιδωστη, εν ριστον το αλ λως εχει, εδν τριδας ες κληρον προσεκησ ο κληρον.

Επειδη πολλοι ητοι απο αυταγκης, η αλλοι ποιουμενων τ ανθρωπων, εγγετο πορα των κη νονα τ εκκλησιασικου, εσε αυθραπτες ερ εθικου βις εστι προσελθοντας τη πισε, ηγα εν ολιγω χρονω κατακηρυχτας, εθους ωδι τ πνδυματικου λδτρον εγαν, εματω βατωισθινα προσαληεν ες επισκοπων, η ες πρεσβυτερων. καλως εδο ξεν εχει, το λοιπο μηδεν τοιςτ γινεδι, ε γω ε χρονο δ ε τω κατακηρυμω, ε μετα τ ελπισι μα δοκιμασις πλειονε. σαφεις γαρ το επισκο λικου γεαμμα, το λεγοι: μη ηνεαυτον, ινα μη τυφωθεις ες κριμα εμπισου παγιδω το δια βολο. ε η προιοντ τω χρονο, ηυκινωι αματη μα ευρεθεν πει το προσωπων, ε ελεχοι το ελο δνο η τριων μαρτυρων, ωπαιωδω ο παιδος το κληρο, ο η παρα των τε ποιων, ως υνωαντια τη μογαλ στωδωθε θεασυνομεν, αυτος κινδ υβι σι περι τ κληρον.

Απηγορευσε κα εδωλε η μεγαλη συνωδος, μητε επισκοπω, μητε πρεσβυτερω, μητε διακονω, μη τε δλωσ πνι των εν κληρω, εβειναι συνελευτω εχρη, πλω εμη ερα μητερα, η αδελφω η θειω, η α μονα προσωπα παων υποσφια διαπεφου γη.

Επισκοπον προσηκει μαλιστα μη απο πανθ αν εν τη επαρχια κλησιαδι ε δε δυο ηρες εν τ τοιυτοιη δισκικα τε εγασαυ ανωκηη η δισκικα οδου, εδω αυτω τρες ωδ το αυτω σωαγο μινος, συμψηφων γινουμενων, ημε τ αποντων κω σιωτιβεμγων δισκικα μαματων, τότε πλω χροσι νιαμ ποιεσδι τ η κηε των γινουμενων δισκικα κηδ εκασημ επαρχιαμ τη μετροπολιτη.

Πει των αποικωνωτων χρομγων, εστ των εν ελευρω ετε των λαικω ταγματι, ποσ παρκαδ εκασημ επαρχιαμ επισκοπων, κρατα τωι γημια κατα του κανονα των διαγορ δνωη, εδν υφ ετε ρων αποβληθγντας, υφ ετεγων μη προσεσδι εβ τα εδω η, μη μικροψυχια η φιλονικια η λνι τυ αυτη αυτα δεια τ επισκοπων αποσωαγω γη γνηντα, ινα ουν εδω την προπουσαμ εστατω λαμβανοι, καλωσ εχειν ε διοξεν, εκασε σφιαυτ κηδ εκασημ επαρχιαμ δικτω ετους συνωδους γινεσδι, ινα κοινω παντων των επισκοπων δι επαρχιας ωδι το αυτ συναγομγων, τα ποιω τα ζητηματα εβ τα εσο, η ετως οι ομολογημγνως προσκεκωκωτες εβ επισκοπω κα τα εδω λακοικωνητοι ηγα παων αν δλωσι, με χροσ αν εβ κοινω τ επισκοπων εβ εβ τ φιλανθρωποτεραμ πορε αυτ εκβ εδωι ληφον.

Habebit

APOSTOLORVM.

ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, μία μὲν πρὸς τὴν πασσαρὰ
ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει.

τὰ ἀρχαῖα ἢ ἢ κρατέτω, τὰ ἀρχαῖα ἢ ἢ κρατέτω, τὰ ἀρχαῖα ἢ ἢ κρατέτω.

ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει.

ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει.

ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει, ἡ τῶν ἁγίων ἐπιθέσει.

Habeatur autē semel concilium ante dies quodragesima, ut omnibus, si quæ sunt, simulatim amputatis, mundū & solenne Deo munus possit offerri: Secundum uerò agatur circa tempus autumnii.

Mos antiquus perduret in Aegypto, uel Libya & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem: Quoniam quidē & Episcopo Romano parilismos est. Similiter autem & apud Antiochiam, cæterasq; Prouincias, honor suus unicuiq; feruetur Ecclesie Per omnia aut manifestum est, quod si quis præter uoluntatē & conscientiam Metropolitanī Episcopi fuerit ordinatus, hunc concilium magnū & sanctum censuit non debere esse Episcopum. Sanè si communi omnium cōsensu rationabiliter probato secundum ecclesiasticam regulam, duo uel tres animositate ducti, per contentionem cōtradictant, obtineat plurimorum sententia sacerdotum.

Quoniam mos antiquus obtinuit, et uetusta traditio, ut Aelia. i. Hierosolymorum Episcopo honor deferatur, habeatq; consequenter honorem, manente tamen Metropolitanæ ciuitatis propria dignitate.

Si qui uoluerint uenire ad ecclesiam Catholicam ex Nouatianis, placuit sancto concilio ut ordinentur, & sic maneant in clero. Ante omnia autem hanc habeant ab eis confessionem, quam per scripturam exigi oportet, ut fateantur se cum omni consensu ecclesie Catholice statuta obseruaturos, id est, communicaturos se & his qui fortè secūdas nuptias experti sunt, uel his qui persecutionis tempore lapsi sunt. Quibus tamen lapsis pœnitentiæ modus, & tempus ascriptum est, ut in omnibus sequantur ea quæ in Ecclesia catholica obseruantur. Et sic ubi iidem ipsi fuerint inuenti, siue in uicis, siue in urbibus, clerici ordinati Catholicis, sic etiam in clero persistant, unusquisque tamen in suo ordine. Si uerò Episcopus uel presbyter Ecclesie Catholice fuerit, ad quem aliqui ex his accedūt, certum est quod Episcopus quidem Catholicus suam habeat dignitatem. Similiter autē presbyteri & Diaconi habeant. Hi uerò qui ab istis ueniunt, si fortè Episcopus fuerit, habeat sacerdotij dignitatem, nisi fortè placeat Catholico Episcopo concedere ei etiam Episcopalis nominis honorem. Si uerò non placuerit, inueniat ei locū, ut sit in parochia Chorepiscopus, aut in clero presbyter, ut in ciuitate una nō uideantur duo Episcopi esse, & ille omnimodè in in clero permanere uideatur.

Si qui sine examinatione promoti presbyteri sunt, & postea examinati confessi sunt peccata sua,

fua. & cum confefsi fuiſſent, contra regulam uenientes homines manus eis temere impoſuerunt, hos eccleſiaſticus ordo non recipit. In omnibus enim quod irreprehenſibile eſt defendit eccleſia ſancta.

Quicumque ex lapſis perignorantiam ſunt ordinati, uel contemptu eorum qui eos ordinauerunt, hoc non præiudicat regula Eccleſiaſtica. Cum enim compertum fuerit, deponantur.

De his qui præter neceſſitatem præuariatæ ſunt, aut propter ablationem facultatû aut propter periculum, aut aliquid huiuſmodi, quod factum eſt ſub tyrannide Licinij, placuit ſanctæ ſynodo, licet indigni ſint miſericordia, tamen aliquid circa eos humanitatis offendi. Si quos ergo ex animo poenitet, tribus annis interpoenitentes habeantur. Si tamen fideles ſunt, ſeptem annis alijs inter poenitentes ſint, duobus autem annis ijdem ſine oblatione in oratione ſola participant populo.

Si qui uerò per Dei gratiam uocati, primò quidem oſtenderunt fidem ſuam, depoſito militiæ cingulo, poſt hæc autem ad proprium uotum reuerſi ſunt, ut & pecunias darent, & ambient redire ruſum ad militiam, iſti decem annis ſunt inter poenitentes poſt primum triennium quo fuerint inter audientes. Ab omnibus uerò illud præcipuè obleruetur, ut animus eorum, & fructus poenitentia attendatur. Quicumque enim cum omni timore & lachrymis perfeuerantibus, & operibus bonis conuerſationem ſuam non uerbis ſolis, ſed opere & ueritate demonſtrant, cum tempus ſtatutum etiam ab his fuerit impletum, & orationibus iam cœperint communicare, licebit etiam Epifcopo humaniſer circa eos aliquid cogitare. Qui uerò indifferenter habuerint lapſum, & ſufficere ſibi quod eccleſiam introierunt arbitrantur, iſti omnimodo tempora ſtatuta complebunt.

De his uerò qui recedunt ex corpore, antiquæ legis regula obſeruaabitur etiam nunc, ita ut ſi forte quis recedat ex corpore, neceſſario uita ſua uiatico non defraudetur. Quod ſi deſperatus aliquis, recepta communionem ſuperuixerit, ſit inter eos, qui ſola oratione communicant. De omnibus tamen his qui à corpore recedunt, in tradendo eis communionem, & cura & probatio ſint Epifcopi.

Placuit huic ſancto & magno Concilio, de catechumenis qui lapſi ſunt, ut tribus annis inter audientes uerbum ſint tantummodo, poſt hæc uerò orent eum catechumenis.

Propter multas perturbationes, & frequentes tumultus ſeditionum, quæ fieri ſolent, placuit omnimodo iſtam abſcindi coſuetudinem

αὐτοῖς, καὶ ὁμολογήσαντων αὐτῶν πρὸς τὸν κληρικόν, κινουμένοι οἱ ἀνθρώποις τοιούτοις χεῖρα ἐπιτεθήκασι. τὸ τῆς ὁκτανῶν ἢ πεσόντων. τὸ γὰρ ἀνὴρ πλὴν πῶρ ἐκδικᾷ ἢ καθολικὴ ἐκκλησία.

10 ὅσοι προχειρίθησαν ἢν παραπεπαιστωμένη ἄγνοιαν, ἢ καὶ προδότων τῶν προχειρισμένων, ὅσοι ἢ προκρίνει τῶ ἐκκλησιαστικῶ. γνωσθέντες γὰρ καθαρεύονται.

11 Περὶ τῶν παραβάντων χωρὶς ἀνάγκης, ἢ χωρὶς ἀφαιρέσεως ὑπαρχόντων, ἢ χωρὶς κινδύνου, ἢ τινὸς τοιούτου, ὃ γέγονεν ἐπὶ τῆς τυραννίδος Λικινίου ἔδοξε τῆ σιωδῶ, εἶναι ἀνάξιον ἵσαι φιλαυθροπίας, ὅμως χρεὺς δισταδα εἰς αὐτοὺς ἵσαι ὄν γνησίως μεταμελῶνται, τρία ἔτη ἐν ἀκροαμένοις ποιήσουσι οἱ πιστοὶ, καὶ ἐπὶ τῆ ὑποπεσόντων, δύο δὲ ἔτη χωρὶς προσφορᾶς κοινανήσουσι τῶ λαῶ τῶν προσδύχων.

12 οἱ δὲ προσκληθόντες μὴ ἀπὸ φιλοχρίτης, καὶ τῶν πρώτων ὁρμημ γινόμενοι, καὶ ἀποδέμενοι τὰς ζῶνας, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τοῦ αἵκειου ἵμετου ἀναδραμόντες ὡς κύνες, ὡς ἱμάς ἢ ἀργυρία πρὸ εἰδαί καὶ βενεφικίους καταρδάσαι τὸ αἵματι δὲ σαδα. οὗτοι δὲ καὶ ἐπὶ τῶ σπὶ πῆτωσαν, μετὰ τὸν τῆς τριτοῦ ἀκροασίας χρόνον, ἐφ' ἑαυτοῖς τούτοις, προσήκει ζητεῖσθαι τῶν προάρεσιν καὶ τὸ εἶδος τῆς μετανοίας. ὅσοι μὲν γὰρ ἢ φρόνη καὶ διακροσι καὶ ὑπομονῇ ἢ ἀγαθοεργίας, τῶν ἐπιστοφῶν ἔργω εἰς ἡμᾶς ἐπιδείκνυνται, οὗτα πληρώσαντες τὸν χρόνον τὸν ὁρισμῶν τῆς ἀκροασίας, εἰκότως τῶν δύχων κοινανήσουσι, μετὰ τὸ θῆναι τῶ ἐπιστοφῶν φιλαυθροπότερόν. πρὸ αὐτῶν βουλεύεσθαι. ὅσοι δὲ ἀδιαφόρους ὄντες, καὶ τὸ ἡμᾶς τοῦ εἰσῆναι εἰς τῶ ἐκκλησία, ἢ κῆρ αὐτοῖς ἡγήσαντο πρὸς τῶ ἐπιστοφῶν, ἢ πάντῃ πληρῶσθαι τὸν χρόνον.

13 πρὸς τῶν ἰσοδύοντων, ὁ παλαιὸς ἢ νέος νόμος φιλαχρόστῃ εἶναι, ὡς, εἰ τις ἐξῆδεν, ἢ τελευτήσῃ ἢ ἀναγκασθῆσθαι ἐφ' ὅτι μὴ ἀποσπῆσθαι, εἰ ἀπογνωθεὶς ἢ κοινανίας πάλιν ἵχων, πάλιν γὶ τοῖς ἴσοις θῆτα δὲ, μετὰ τῆ κοινανίας ἐν ἀρχῆς μόνος ἔσω. καθόλου ἢ πρὸς πάντοσ ὄντων οὐδ' ἰσοδύοντων αἰτούντες τῶ μεταχρῆσθαι ἡλικίας, ὁ ἐπίσκοπος μετὰ δοκιμασίας μετὰ δὲ δότω τῆς προσφορᾶς.

14 περὶ τῶν κατηχουμένων καὶ παραπεσόντων ἔδοξε τῆ ἀγία καὶ μεγάλη σιωδῶ, ὡς, τρία ἔτη αὐτοὺς ἀκροαμένους μόνον, μετὰ ταῦτα δύχου μετὰ κατηχουμένων.

15 διὰ τὸ πολὺν τέρραρον εἰς τὰς ἀσίσ τὰς γνησίως, ἔδοξε παντῶσσι ποδαρεθῆναι τῆ σιωδῶσθαι πρὸ τὸν κανόνα ἐνρεθεσθαι ἡντισι μερσι, εἰς quæ

eodem clero inueniuntur, eade forma seruabitur. Commemorauimus autem Diaconissas quæ in hoc ordine inuenta sunt, quæ nec manus impositionem aliquam habeant, & omni modo inter laicas habeantur. Similiter autem Diaconissæ quæ in Catholico Canone non habentur simili loco, id est, Laicæ, & tanquam nõ consecratæ deputentur.

Quoniam sunt in Dominica die quidam ad orationem genua flectentes, & in diebus Pentecostes, propterea utiq; statutum est à sancta synodo, quoniã consona & conueniens per omnes ecclesias custodienda cõsuetudo est, ut scãtes ad orationem, uõta Domino reddamus.

σήμε. ὡς αὐτὸς ἡ καὶ πῶς τῶν διακονισσῶν καὶ ὄλων περὶ τῆς τῶν κανόνων ἐπιταγῶν ὁ αὐτὸς τὴν ὁ παραφρασεύεται. ἐμνήθημεν ἡ τῶν διακονισσῶν τῶν τῶν ἡμέραι ἐπιταγῶν ἐπειμὴν ἡ χειροθεσίαν τινὰ ἔχουσι, ὡς ἐξ ἀπαύτου ἐν τοῖς λαϊκοῖς αὐτὰς ἐπιτάξαι.

Ἐπειδὴ τινὲς εἰσι τῶν τῆς κυριακῆς, γόνυ κλίνοντες, καὶ ἐν ταῖς ἡ πεντηκοστῆς ἡμέραις ὑπὲρ τοῦ πάντα ἐν πάσῃ παροικίᾳ φυλάττειν, ἐστὶν ἐδοξε τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τὰς θυγάς ἀποδοῦναι ἐν δέῳ.

KANONES ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΚΥΡΑ

ΠΑ ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ. ΟΙ ΤΙΝΕΣ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟΙ ΜΕΝ ΕΙΣΙ Τῶν ἐν νικαίᾳ ἐπιτεθέντων κανόνων, διευτερόνοιοι δ' ἐδ' ἡ τῶν ἡλικονμανικῆς συνόδου αὐθιγῶν.

CANONES SANCTORVM PATRVM ANCYRÆ CONGREGATORVM: AETATE QUIDEM, NICAÆAE CONSTITVTIS priores, autoritate tamen Oecumenicæ synodi, posteriores.

Resbyteros qui immolauerunt, & postea certamen iterum inierunt, si hoc ipsum ex fide, & non aliquo argumeto sibimet preparates egerunt ut iterum teneri uiderentur, aut tormentis subiiciperentur, tanquam inuiti: si ex fide ergo iustati sunt, & non ex compacto ad ostentationem ut caperentur, ipsi fecerunt, hos placuit honorem quidem sedis propriæ retinere: offerre autem illis & sermonem ad populum facere, aut aliquibus sacerdotilibus officijs fungi non liceat.

Diaconi similiter qui immolauerunt, postea autem iterum reluctati sunt, illum quidem honorem habere oportet. Cessare uerò debent ab omni sacro, ita ut nec panem nec calicem offerant, nec pronuncient, nisi forte aliqui Episcoporum conscij sint laboris eorum, & humilitatis & mansuetudinis, & uoluerint eis aliquid amplius tribuere uel adimere. Penes ipsos ergo erit de his potestas.

Qui fugientes timore persecutionis comprehensi sunt, uel à familiaribus, seu à domesticis traditi, & uel bona propria amiserunt, uel sustulerunt tormenta, uel etiam carceribus inclusi sunt, & tamen proclamauerunt se esse Christianos, quin etiam perseuerante uolentia ad id usque perducti sunt, ut manus eorum appre-

Resbyteros ὅσοι ἐπιβίβαντες, ἐπὶ ἐπιαναπαλάσαντας, μετὰ τὴν μεθόδου τινός, ἀπὸ τῆς ἀλυσίδας, μετὰ πνευματικῶν ἀσθενῶν ὡς ἐπιτεθέντων καὶ ὡς ἰσχυρῶν ἵνα δέξωσι μὴ ἐκ σαυνοῖς ὑποβάλλεσθαι, ταύτας ἡ ἐν δόξῃ καὶ τῷ ἡμέραι προσεχθῆναι. τῶν τῶν ἐδοξε τῇ ἡμῶν ἡ κατὰ τὴν καθ' ἑαυτὴν μετέχειν, προσφέρειν δὲ αὐτοῖς ἡ ὁμοίᾳ ἡ ὄλων λειτουργίᾳ τῆς ἡρατικῶν λειτουργίᾳ μὴ θῆναι.

Διακόνους ὁμοίως δύσαντας, μετὰ δὲ τῶν ἀνεπαλάσαντας, τὴν μὲν ἀλλήν τιμὴν ἔχειν, περὶ αὐτῶν δὲ αὐτοῖς πώσης ἡ ἡρέας λειτουργίᾳ, ἡ τῆς τῶν ἡρέου ἡ ποτήριου ἀναφέρειν, ἡ κληροδοτεῖν ἡ μὴ τῶν τινος τῶν ἐπισκόπων τῶν συνόδου καὶ μετῶν τινὰ ἡ τῶν ἀνοσίων πνευματικῶν, ὡς ἐβελίον πλεόν τι διδόναι ἡ ἀφαιρεῖν, ἡ αὐτοῖς ἐν τῶν ἔξοσι.

Ὅσοι φερόμενοι καὶ συλληφθέντες, ἡ ὑποκείμενοι παραδοθέντες, ἡ ἄλλως τὰ ὑποκείμενα ἀφαιρέσαντες ἡ ὑπομέναντας βασάνους, ἡ ὁμοίως τῶν ἐμβληθέντων, ἐσθόντας ἡ, ὅσοι ἡρεσιανοὶ, καὶ παρεχόμενοι, ἡ ὅσοι ἐπὶ τῶν βίαις ἐμβληθέντων τῶν βιαζομένων, ἡ ὅσοι ἡματι